

متن پرسش

بسم الله الرحمن الرحيم سلام استاد: از کتاب معاد امام سوالاتی داشتم. ۱. فرمودند بهشت اعمال که پایین ترین درجه بهشت است مربوط به انجام اعمال حسنه و اعمال عبادیه، آیا خالص نمودن اعمال برای خداوند در این بهشت فرض است یا آن مربوط به مقربین است که هر کاری را فقط برای رضای خدا انجام می دهند. ۲. در مورد بهشت صفات فرمودند اراده میزان بهشت صفات است. کسی که اراده اش تابع شهوات حیوانی باشد و عزمش مرده و خمود باشد به این مقام نرسد. منظور از اراده چیست؟ در چه مواردی باید اراده را تقویت کرد؟ آیا منظور اراده در از بین بردن صفات رذیله و کسب صفات حمیده است؟ همین یا مثلاً کسانی که کاری را شروع می کنند ولی در آن کار پشتکار ندارند و انگیزه ادامه کاری را ندارد جزو بی همتان هستند؟ ۳. در شب معراج که پیامبر دیدند ملائکه دست از کار می کشند چون بندگان دست از ذکر برمی دارند؟ آیا فقط ذکر زبانی مورد نظر است؟ آیا فکر حسن و عمل حسن جزو ذکر حساب نمی شود؟ ۴. آیا جنت لقاء که بالاترین درجه بهشت است همان مرتبه عشق به الله است که مایه ی همه افعال و اعمال انسان است؟ آیا این همان مقام عارفانه است که هر کاری را به عشق الله انجام می دهند. ۵. اینکه درباره جهنم می فرمایند، باطن طبیعت است و اقبال به طبیعت، اقبال به جهنم است آیا منظور دلبستگی دنیا است؟ آن جذبه ای که بین انسان و طبیعت ایجاد می شود که محو در زیبایی های آن می شود مصداق توجه به دنیا است؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱. در هر حال باید در عبادات، یک عزم کلی جهت امتثال امر الهی در درون انسان باشد تا بتوان صورت آن عزم کلی در عبادات را در بهشت ملاحظه کرد. ۲. اراده در این موارد یعنی توجه به جهت اصلی عمل که آن توجه به حضرت حق است در عملی که انجام می گیرد. ۳. ابداً بحث ذکر زبانی این جا نیست، بلکه فرشتگان نظر به شخصیت انسان در اعمالش دارند و آن نوع ذکر زبانی که منجر به عمل می شود. ۴. در دل هرچیز متوجهی حضور کامل و تمام حضرت حق بوده اند. ۵. همین طور است. دنیا و توهمات دنیایی منجر به جهنم می شود. موفق باشید